

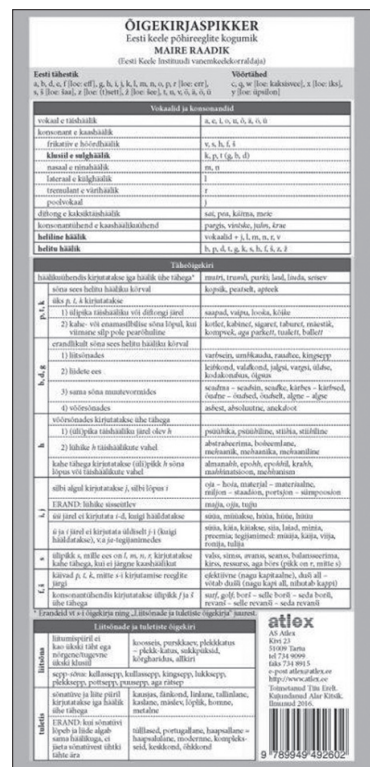
Spikker õppijale, kirjutajale, toimetajale

Maire Raadik, „Õigekirjaspikker. Eesti keele põhireeglite kogumik”. Toimetanud Tiiu Erelt. Tartu: Atlex 2016

Atlexi kirjastuse keelevoldikute sarjas ilmunud kerge ja kompaktna „Õigekirjaspikker” esitab tabelite kujul eesti õigekirja ja grammatika põhireeglid. Kirjastuse kodulehel tutvustuses on öeldud, et õigekirjaspikker on vajalik abivahend õppurile, õpetajale, tõlkijale, toimetajale, ametnikule, ajakirjanikule – igapähele, kes on eesti keele reeglitega vähegi tuttav, kuid vajab spikri vormis tuge ühe või teise juhise meenutamisel. Materjal on tabelites hästi liigendatud, napis sõnastuses reegleid aitavad selgitada näited ja lühikommentaariid. Kujundusele võib ehk ette heita vaid seda, et läikpaberile kõrvuti trükitud must ja tumelilla värv ei eristu kõikjal hästi ja esmapilgul näib mõni näitekoht olevat muust tekstist esile tõstmata.

Voldiku abil saab meelde tuletada eesti tähestiku, häälikute jaotuse ning täheõigekirja alused. Saab järele vaadata, kuidas luua nimetuletisi, sõnu silbitada ja poolitada, lühendada, kasutada tekstis numbreid ja kirjavahemärke. Kaks kõige mahukamat õigekirjaosa käsitlevad suurt ja väikest algustähte ning sõnaliikide kaupa kokku-lahkukirjutust. Vormiõpetuse osa tuletab meelde käänd- ja pöörd sõna vormistiku, eraldi on esitatud valik veaohlikke sõnu ja nimede käänamise õpetus. Lausestuse valdkondadest on meenutatud lauseliikmete määramist, kajastatud ühildumist ning raskeid reksioone.

Spikris saavad vastuse paljud eesti keele instituudi keelenõuandes korduvad päevakajalised küsimused, millega autor Maire Raadik on ühena keelenõuandjatest hästi kursis. Kas õige on *haapsallane* või *haapsalulane*, *õpilaste leidlikus* või *leidlikkus*, *eestimaine* või *Eestimaine*, *jüriöö* või *Jüriöö*

ülestõus, nädalakaupa või nädala kaup, kontserdite või kontsertide, lõpeb või lõppeb? Kas poolitama peaks demo-kraatia või demok-raatia? Kuidas kirjutada tekstis võrguväljaannete nimesid? Kuidas lugeda ja käänata lühendeid CV ja KOV? Kas kui ees on alati koma? Kas arvestatakse midagi või millegagi? Mismoodi käänata kõikvõimalikke nimesid, nagu Kalamees, Pöder, Usain Bolt, Räikkönen, Facebook, Cannes? Reeglid on viimastel aastakümnetel koolis käinud või end emakeeles täiendanud eestlasele enamjaolt tuttavad, vajavad vahel üksnes meenutamist, kuid õigekirjaspikker kajastab ka kõige värskemaid reegliuendusi, nagu Emakeele Seltsi keeleteoimkonna 2012. aasta soovitused ajaloosündmuste algustähe ning ühend- ja väljendverbituletiste kokku-lahkukirjutuse kohta.

Voldik ei asenda mahukamaid õigekeelsusallikaid ega õpikuid, kust leiab põhjalikumad selgitused. Seda on aga hea käeulatuses pidada ja see võimaldab leida kiire vastuse pakilisele küsimusele, ilma et peaks raamatut või veebi sirvima. Ehk aitab mõne veaohtriku koha silma ees hoidmine õige vormi või kirja pildi varsti meeldegi jätta.

Tiina Leemets